

Alminnelige kredittvilkår for kredittavtale - forbruker

Med forbruker menes en fysisk person når avtalens formål for ham eller henne ikke hovedsakelig er knyttet til næringsvirksomhet, jf. finansavtaleloven § 2. Disse kredittvilkårene skal benyttes også i næringsforhold dersom kredittkunden er en fysisk person, og kreditten er sikret ved pant i et formuesgode som tilhører kredittkunden uten at godet hovedsakelig er knyttet til kredittkundens næringsvirksomhet, jf. finansavtaleloven § 2.

1. Tilbakebetaling

- 1.1 Kredittbeløpet tilbakebetales ved faste terminbeløp inklusive renter (annuitetslån) eller ved faste avdragsbeløp pluss renter (serielån), som angitt kredittavtalens utfyllingsdel.
- 1.2 I tillegg til avdrag og renter betaler kredittkunden de omkostninger som angitt i del 2 SEF-opplysninger pkt. 3. Omkostningene kan belastes kredittkontoen.
- 1.3 Dersom kredittavtalen er inngått med flere kredittkunder, kan kredittgiver kreve hver av dem for den fulle forpliktelsen etter kredittavtalen (solidaransvar), med mindre annet er avtalt.
- 1.4 Ved renteendringer på annuitetslån vil kredittgiver regulere terminbeløpet, slik at avtalt løpetid beholdes. Partene kan inngå avtale om endret løpetid som følge av renteendring. Gjelder slik avtale forlengelse av løpetiden, kan avtalen inngås først etter at kredittkunden er varslet om renteøkningen, jf. pkt. 2.2 b) – e) og pkt. 2.3 e) nedenfor.
- 1.5 Kredittkunden kan vederlagsfritt og når som helst i kredittavtalens løpetid, kreve å få tilsendt nedbetalingsplan. Dersom det er avtalt avdragsfrihet, kan kredittkunden tilsvarende kreve å få tilsendt en oversikt over tidspunkter og betingelser for betaling av renter og andre kredittkostnader.

2. Renter og omkostninger

2.1 Generelle regler

- a) Nominell rente framgår foran. Den effektive renten er angitt i Del 2 SEF-opplysninger, pkt. 3. Renten beregnes og kapitaliseres (legges til kredittsaldo) slik det framgår foran av del 1's utfyllingsdel.
- b) Ved for sen betaling påløper forsinkelsesrente med den rentesats som er bestemt etter lov om renter ved forsinket betaling. Forsinkelsesrenten skal likevel ikke være lavere enn den renten som til enhver tid løper i kredittforholdet. Forsinkelsesrente påløper ikke bare ved for sen betaling av renter og omkostninger, men også av avdrag, hovedstol, rentetapstatning etter pkt. 2.3 k), varslet tilbakebetaling etter pkt. 2.3 j) når fireukersfristen er utløpt, tilbakebetaling av kredittbeløpet når angrerett benyttes etter pkt. 7.2 nedenfor, mv.
- c) Omkostninger framgår av del 2 SEF-opplysninger. Kredittgiver kan ensidig forhøye gebyrer og omkostninger, på samme vilkår og med samme forhåndsvarsel som nevnt i pkt. 2.2 b) og c) nedenfor. Kredittgiver kan også ensidig forhøye gebyrer og omkostninger, når endringen er saklig begrunnet ut fra endringer i kredittgivers kostnader eller i omlegning av kredittgivers gebyrstruktur.
- d) Hvor vilkårene krever at kredittgiver skal sende varsel om endringer i rente og gebyrer/omkostninger, vil varslet sendes i ordinær post til den hovedadressen som er angitt i kredittavtalen eller til slik hovedadresse som kredittgiver på annen måte har fått sikker kunnskap om. Dersom kredittkunden har samtykket i å motta varsel om renteendringer i nettbankens postkasse, vil varselet bare sendes dit.

2.2 Regulering av flytende rente

- a) Renten beregnes etter den rentesats og i samsvar med de prinsipper som kredittgiver til enhver tid anvender for kreditt av det slag avtalen gjelder.
- b) Kredittgiver kan ensidig forhøye rentesatsen når endringen er saklig begrunnet ut fra disposisjoner fra Norges Bank som påvirker pengemarkedsrenten, endringer i obligasjonsrenten, annen kredittpolitisk avgjørelse, eller endringer i det generelle rentenivå for kredittgivers innlån. Kredittgiver kan også ensidig forhøye rentesatsen når endringen er saklig begrunnet ut fra hensynet til kredittgivers inntjenings- evne på sikt, omstrukturering av kredittgivers innlån eller tilsvarende særlige forhold på kredittgivers side, samt når endringen er saklig begrunnet i en oppfølging av myndig- hetenes syn på kredittgivers rentepolitikk. Endelig kan kredittgiver ensidig forhøye rentesatsen når end- ringen er saklig begrunnet i individuelle forhold ved kreditten, f.eks. når sikkerheter (pant, kaushjon) er redusert i verdi, eller når det er skjedd andre endringer på kredittkundens hånd som gjør at kreditten medfører økt risiko for kredittgiver. I den grad kredittgiver forhøyer renten under henvisning til forhold som nevnt foran, skal kredittgiver som utgangspunkt sette renten tilsvarende ned når det eller de forhold som begrunnet rentehevingen er bortfalt. Dette behøver likevel ikke skje hvis andre omstendigheter som nevnt i pkt. 2.2 b) i mellomtiden har gitt grunnlag for å forhøye rentesatsen.
- c) Endringer etter pkt. 2.2 b) kan settes i verk tidligst seks uker etter at kredittgiver har sendt skriftlig varsel til kredittkunden om endringen. Kortere frist kan likevel benyttes dersom endringen skjer som en følge av at det er inntruffet en vesentlig endring i pengemarkedsrenten, obligasjonsrenten eller det gene- relle rentenivå for kredittgivers innlån.

- d) Ved gjennomføring av endringen har kredittgiver adgang til rimelig, saklig begrunnet forskjellsbehandling mellom kunden.
- e) Varslet til kredittkunden skal angi grunnlaget, omfanget og tidspunktet for gjennomføring av endringen, samt opplyse om kredittkundens rett til førtidig tilbakebetaling. Varslet skal også inneholde opplysninger om ny effektiv og nominell rente, om gebyrer og andre kredittkostnader som skal belastes kreditt- kunden, samt hvilken betydning endringene vil få for kredittens avdrags- og renteterminer (kredittprofilen) fram til siste avdrag.

2.3 Regulering av fastrente

- a) Rentesats er fast fram til avtalt rentereguleringstidspunkt, og kan ikke endres ensidig av kredittgiver i denne perioden.
- b) Kredittgiver kan endre gebyrer/omkostninger også utenom rentereguleringstidspunktet i samsvar med reglene i pkt. 2.1 c).
- c) Med mindre annet er uttrykkelig avtalt, går lånet over til flytende rente ved utløpet av rentebindingsperioden, med slik rentesats, omkostninger og gebyrer som kredittgiver da fastsetter ensidig, innenfor samme rammer som angitt i pkt. 2.2 a), b) og d) samt pkt. 2.1 c) ovenfor.
- d) Senest seks uker før rentereguleringstidspunktet vil kredittgiver sende kredittkunden skriftlig varsel. I varselet vil kredittgiver minne om at lånet vil gå over til flytende rente dersom ikke noe annet avtales, og angi ny nominell og effektiv rente for lånet, samt gebyrer og omkostninger, basert på flytende rente. Kredittgiver vil i tillegg uforbindtlig gi tilsvarende opplys- ninger basert på fortsatt fast rente (eventuelt med alternative rentebindingsperioder), forutsatt at kredittgiver da fortsatt tilbyr fastrentelån.
- e) Senest 14 dager før rentereguleringstidspunktet vil kredittgiver sende kredittkunden et skriftlig bindende tilbud om fortsatt fast rente, med varighet av ny rentebindingsperiode, rente, gebyrer og omkostninger, forutsatt at kredittgiver da fortsatt tilbyr fastrentelån. Kredittgiver kan også gi kredittkunden bindende tilleggstilbud, basert på andre rentebindingsperioder.
- f) Kredittgivers tilbud om ny fastrente skal følge de rammene som er angitt i pkt. 2.2 a), b) første og annet avsnitt og d) ovenfor. Kredittgiver kan også øke renten ut fra endringer i kostnaden for rentesikringsforretninger.
- g) Tilbudet etter pkt. 2.3 e) skal ha slikt innhold som regulert i pkt. 2.2 e) ovenfor. Det skal uttrykkelig framgå av kredittgivers tilbud at kreditten går over til flytende rente på reguleringstids- punktet, dersom kredittkunden ikke uttrykkelig aksepterer et av fastrentetilbudene innen en angitt frist. I varslet vil kredittgiver også angi en frist på minst 14 dager for kredittkunden til å varsle kredittgiver skriftlig, dersom kredittkunden ønsker å fortsette med fastrente, men foreta førtidig delvis tilbake- betaling i forbindelse med reguleringen.
- h) Dersom kredittkunden innen fristen som nevnt ikke skriftlig aksepterer et av kredittgivers tilleggstilbud om fortsatt fast rente, vil kreditten gå over til flytende rente på reguleringstids- punktet, med renter, omkostninger og gebyrer i samsvar med kredittgivers varsel etter pkt. 2.3 d) ovenfor. Senere endring av renter for kreditt med flytende rente vil skje i samsvar med reglene i pkt. 2.2 ovenfor.
- i) Har kreditten gått over til flytende rente, har kredittkunden rett til når som helst å tilbakebetale kreditten helt eller delvis før avtalt forfallstid, jf. pkt. 3.1 nedenfor.
- j) Har kredittkunden akseptert et tilbud om fortsatt fastrente men varslet kredittgiver om førtidig delvis tilbakebetaling innen fristen som nevnt i pkt. 2.3 g) ovenfor, eller dersom ingen frist er oppgitt: innen rentereguleringstidspunktet, må kredittkunden foreta den varslede tilbakebetalingen på rentereguleringstids- punktet eller senest innen fire uker etter dette tidspunktet. For tiden etter rentereguleringstidspunktet og fram til forfall etter fireukersfristen betales markedsrente for flytende kreditt.
- k) Dersom kredittkunden foretar førtidig tilbakebetaling (helt eller delvis) av fastrentekreditt utenom rentereguleringstidspunktet, og lånets fastsatte rente er høyere enn kredittgivers rentenivå på tilbakebetalingstidspunktet for fastrentekreditt med rentebind- ingsperiode lik den gjenværende del av den avtale perioden, må kredittkunden erstatte kredittgivers rentetap og tap av annet vederlag for den gjenværende del av rentebindingsperioden som nevnt (overkurs).
- l) Rentetapstatningen beregnes i samsvar med Justisdeparte- mentets forskrift om kredittavtaler. Kredittkunden må betale rentetapstatning også dersom kredittgiver bringer kreditten til førtidig forfall som regulert i pkt. 4. Også eventuell rente- tapstatning kan inndrives uten søksmål, jf. tvangsfullbyr- delsesloven § 7-2 bokstav a. Krav etter pkt. 2.3 k) kan ikke overstige det rentebeløp som kredittkunden skulle ha betalt i den gjenværende del av rentebindingsperioden.
- m) Dersom kredittkunden foretar førtidig tilbakebetaling (helt eller delvis) av fastrentekreditt utenom rentereguleringstidspunktet, og kredittens fastsatte rente er lavere enn kredittgivers rente- nivå for fastrentekreditt på tilbakebetalingstidspunktet, jf. pkt. 2.3 k) over, vil kredittgiver godskrive kredittkunden for den rentegevinsten som kredittgiver dermed oppnår. Rentegevinsten beregnes i samsvar med Justisdepartementets forskrift om kredittavtaler. Ved inngåelsen av kredittavtalen kan kredittgiver og kreditt- kunden likevel avtale skriftlig at kredittkunden ikke skal godskrives slik rentegevinst, eller at rentegevinsten skal beregnes på annen måte enn angitt i forskriften som nevnt.

- m) Rentetapserstatning og rentegevinst etter pkt. 2.3 k) og l) over kan bare kreves dersom samlet kredittbeløp (dvs. opprinnelig kreditt) overstiger kr 50.000
- 2.4 Regulering ved referanserente**
- 2.4.1 Har partene avtalt at renten er knyttet til en offentlig tilgjengelig referanserente (se utfyllingsdelen av kredittavtalen), vil den nominelle renten være referanserentens størrelse når lånet utbetales, med tillegg av en avtalt margin. I kredittavtalens utfyllingsdel er angitt referanserentens størrelse når kredittgivers tilbud blir framsatt. Øker eller synker referanserenten fram til utbetalingstidspunktet, vil lånets nominelle rente bli justert tilsvarende.
- 2.4.2 Dersom det er skjedd endringer i referanserenten, denne er gjort tilgjengelig for offentligheten på hensiktsmessig måte og opplysninger om den nye referanserenten er tilgjengelig hos kredittgiver, vil endringen få umiddelbar virkning for kreditten, til kunden. Etterhånd skriftlige opplysninger om endringene i kredittkostnadene og endringenes eventuelle betydning for avdrags- og renteterminer fram til siste avdrag, vil bli gitt kredittkunden med jevne mellomrom.
- 2.4.3 *Dersom NIBOR er avtalt som referanserente, gjelder følgende:*
- a) Med NIBOR menes Norwegian Interbank Offered Rate, som er den renten som kvoterer av kredittgiver og som vises på Reuters skjerm bilde NIBQ for utlån i NOK for den aktuelle renteperioden ca kl 12.00 norsk tid to bankdager før utbetalingsdato henholdsvis rentereguleringsdato.
- b) Dersom en renteperiode ender på en kalenderdag som ikke er bankdag, skal renteperioden forkortes slik at den utløper på første bankdag forut for renteperiodens utløp.
- c) Den nominelle renten som fastsettes på utbetalingstidspunktet, vil gjelde for det antall måneder som framgår av kredittavtalens utfyllingsdel.
- d) Som renteperiode benyttes tre måneder, dvs med mindre kredittkunden har valgt annen periode.
- e) Den valgte renteperiode angir samtidig hvilken NIBOR som benyttes, dvs dersom tre måneder er valgt benyttes NIBOR tre måneder som referanserente.
- f) Kredittkunden har rett til å innfri kreditten helt eller delvis også i løpet av renteperioden. Ved slik innfrielse utenfor renteperiodens utløp, jf. pkt. 2.4.3 g) nedenfor, gjelder reglene om rentetapserstatning i pkt. 2.3 k) jf. pkt. 2.3 m) ovenfor tilsvarende.
- g) Kredittkunden vil ikke bli godskrevet for eventuell rentegevinst etter pkt. 2.3 l). Kredittkunden må varsle kredittgiver om hel eller delvis innfrielse. Ved innfrielse ved utløp av renteperiode må varsel være mottatt av kredittgiver senest to bankdager før renteperiodens utløp. Innfrielsen må deretter foretas innen fire uker etter renteperiodens utløp. For tidsrommet fra renteperiodens utløp til innfrielse skjer, betales markedsrente.
- h) Endringer i kredittrenten vil bli gjort fortløpende etter samme regler som i pkt. 2.4.2 over ved utløpet av det avtalte antall måneder, gjennom hele kredittens løpetid, med mindre kredittgiver og kredittkunde avtaler overgang til et annet rentereguleringsssystem.
- 2.4.4 Kredittgiver kan ensidig forhøye den avtalte marginen på vilkår som angitt i pkt. 2.2 b) og d), og med varsel som angitt i pkt. 2.2 c) og e).
- 3. Førtidig tilbakebetaling**
- 3.1 Kredittkunden har rett til å tilbakebetale kreditten helt eller delvis før avtalt forfallstid. Kredittkunden skal ved slik førtidig tilbakebetaling betale renter bare fram til og med tilbakebetalingsdagen. Det kan likevel påløpe rentetapserstatning etter pkt. 2.3 k) og pkt. 2.4.3 f), jf. likevel pkt. 2.3 m).
- 3.2 Kredittkundens rett til å si opp en tidsbegrenset kredittavtale er regulert i pkt. 9 nedenfor.
- 4. Førtidig forfall**
- 4.1 Kreditten kan etter forutgående varsel som regulert i pkt. 4.2 bringes til forfall dersom
- a) kredittkunden vesentlig misligholder kredittavtalen, herunder at plikten til å betale renter og avdrag eller andre forpliktelser etter dette gjeldsbrev blir vesentlig misligholdt eller at det skjer vesentlige brudd på forutsetninger som kredittgiver har stilt for kreditten i kredittilsagn eller på annen måte,
- b) det blir åpnet konkurs eller gjeldsforhandling etter konkurslovens regler hos kredittkunden,
- c) kredittkunden dør, uten at det innen rimelig frist foreligger eller etter varsel blir stilt betryggende sikkerhet for oppfyllelse,
- d) kredittkunden har stilt pant i egne eiendeler som sikkerhet, og vilkårene for førtidig forfall i panteloven § 1-9 eller sjøloven § 44 er oppfylt, eller
- e) det ut fra kredittkundens handlemåte eller alvorlig svikt i kredittkundens betalingsevne er klart at kreditten vil bli vesentlig misligholdt, og kredittkunden ikke stiller betryggende sikkerhet for kreditten eller rettidig betaling innen den frist kredittgiver setter. Kredittgiver kan likevel ikke bringe kreditten til førtidig forfall etter bestemmelsen her dersom kreditten allerede er betryggende sikret. Varsel som nevnt i pkt. 4.1 skal være skriftlig og begrunnet. I varselet skal kunden gis to ukers frist til å rette på forholdet.
- 4.2 Varsel som nevnt i pkt. 4.1 skal være skriftlig og begrunnet. I varselet skal kunden gis to ukers frist til å rette på forholdet.
- 4.3 Dersom kredittkunden ikke straks betaler kredittgivers kostnader, herunder gebyr ved eventuell innrivelse av gjelden (purregebyr, gebyr ved tvangsfullbyrdelse mv.), kan kredittgiver belaste kredittkontoen for utgiftene eller kreve dem dekket på annen måte.
- 4.4 Kredittgivers rett til oppsigelse og sperring av tidsbegrenset kredittavtale er regulert i pkt. 9 nedenfor.
- 5. Inndrivelse**
- 5.1 Kredittbeløpet inklusive renter og utenrettslige inndrivelsesomkostninger kan inndrives uten søksmål etter tvangsfullbyrdsloven § 7-2 bokstav a.
- 5.2 Varsel etter tvangsfullbyrdsloven § 4-18 sendes den hovedadressen som er angitt i gjeldsbrevet eller som kredittkunden senere skriftlig har meddelt kredittgiver.
- 6. Personopplysninger**
- 6.1 Kredittgiver vil innhente, bruke og eventuelt utlevere personopplysninger om kredittkunden, bare innenfor de rammer som er gitt i personopplysningsloven og i Datatilsynets konsesjon til kredittgiveren. Se nærmere i egen veiledning "Generelle regler om bankens/foretakets behandling av personopplysninger (kundeopplysninger)".
- 7. Angrrett**
- 7.1 Kredittkunden har rett til å gå fra kredittavtalen ved å gi melding til kredittgiveren innen 14 kalenderdager fra kredittavtalen er inngått eller - dersom det er senere - fra den dag kredittkunden mottar avtalevilkårene og opplysninger i samsvar med finansavtaleloven § 48. Dersom melding gis skriftlig, anses fristen overholdt om meldingen er avsendt innen fristens utløp.
- 7.2 Ved bruk av angreretten skal kredittkunden, uten unødig opphold og senest 30 kalenderdager etter at melding er sendt, tilbakebetale kredittbeløpet og betale nominelle renter som er påløpt fra kredittmuligheten ble benyttet til kredittbeløpet blir tilbakebetalt. Rentebeløp pr. dag ved fullt benyttet kreditt er opplyst i kredittavtalens utfyllingsdel ovenfor. I tillegg kan kredittgiveren kreve kompensasjon for kostnader i forbindelse med kredittavtalen som kredittgiveren har betalt til offentlige myndigheter og som kredittgiveren ikke kan kreve tilbake derfra, f eks tinglysingsgebyr.
- 7.3 Bestemmelsene i angrerettloven gjelder ikke for kredittavtaler.
- 7.4 Bestemmelsene i pkt. 7.1 – 7.2 ovenfor gjelder ikke for avtaler om fastrentekreditt hvor samlet kredittbeløp overstiger kr 700.000.
- 8. Kredittkundes innsigelser og krav mot annen kredittgiver enn selgeren**
- 8.1 Dersom kreditten er gitt etter en direkte og uttrykkelig avtale mellom en selger og kredittgiveren, og slik at kredittavtalen og avtalen om levering til sammen objektivt sett utgjør en kommersiell enhet, kan kredittkunden overfor kredittgiveren gjøre gjeldende de samme innsigelser og pengekrav på grunnlag av kjøpet, som han kunne gjøre gjeldende overfor selgeren. Ved siden av reklamasjon overfor selgeren etter kjøpslovens regler, må kredittgiveren i tilfelle underrettes så snart det er rimelig anledning til det.
- 8.2 Har kredittkunden pengekrav som etter bestemmelsen her kan gjøres gjeldende mot kredittgiveren, er kredittgiverens ansvar begrenset til det beløp kredittgiveren har mottatt av kredittkunden i anledning kjøpet.
- 8.3 Bestemmelsene i pkt. 8.1 og 8.2 ovenfor gjelder tilsvarende ved tjenesteytelser.
- 9. Oppsigelse og sperring av tidsbegrenset kreditt/prosedyre**
- 9.1 Kredittkunden kan vederlagsfritt og til enhver tid si opp en tidsbegrenset kredittavtale, med en måned oppsigelsesfrist.
- 9.2 Kredittgiveren kan si opp en tidsbegrenset kredittavtale, med en frist på to måneder. Oppsigelsen skal skje vederlagsfritt og skriftlig.
- 9.3 Kredittgiveren kan sperre kredittkundens rett til å utnytte en kredittmulighet i henhold til en tidsbegrenset kredittavtale, når det foreligger saklig grunn. Kredittgiveren skal skriftlig opplyse kredittkunden om begrunnelsen for sperringen før denne får virkning. Dersom slik forhåndsopplysning ikke er mulig, skal opplysningene gis umiddelbart etter at sperringen har fått virkning.
- 9.4 Bestemmelsen i pkt. 9 her begrenser ikke partenes rettigheter etter regler om ugyldighet og mislighold.
- 10. Tvisteløsning**
- 10.1 Oppstår det tvist mellom kredittkunde som er forbruker og kredittgiver, kan kredittkunden bringe saken inn for Bankklagenemnda for uttalelse, når nemnda er kompetent i tvisten og kredittkunden har saklig interesse i å få nemndas uttalelse. Det samme gjelder for tvist mellom kausjonist som er forbruker og kredittgiver.
- 10.2 Bankklagenemndas adresse er postboks 6855 St. Olavs plass, 0130 Oslo, tlf 22 20 30 14. Se også nærmere orientering på Bankklagenemndas nettsted bankklagenemnda.no
- 11. Tilsynsmyndighet**
- 11.1 Kredittgiver er underlagt tilsyn av Finanstilsynet. Finanstilsynets adresse er postboks 1187 Sentrum, 0107 Oslo.